

Az irkabölcsességek istenei

Rudyard Kipling:

Bill Whittle újraértelmezésében

Translated by: Liskay Szilvia

Jó napot, üdvözlök mindenkit az „*After Burner*-ben”. Bill Whittle vagyok. Abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy angol iskolákba járhattam, miközben pedig a Bermudákon nőttem fel. Ennek az oktatásnak köszönhetem többek közt azt is, hogy megismerhettem Rudyard Kiplinget, (Joseph Rudyard Kipling, 1865. december 30. – 1936. január 18.) az Indiában született angol novellista- költő-regényírót. Neve leginkább az indiai angol katonákról írott meséi, versei, és gyermekmeséi miatt ismert. Az iskolában olvastunk *Gunga Din*-ről (Rudyard Kipling verse, 1892) és a britekről Indiában, otthon pedig elolvastuk a *Just So Stories*-t, (*Hogyvolt mesék*) (A *Hogyvolt mesék* kisgyerekeknek szánt mesegyűjtemény, Rudyard Kipling, angol szerző írta) melyből megtudhattuk, hogyan szerezte az orrszarvú a bőrét, és a leopárd a pöttyeit. Mostanában azonban Kipling egyik fontos versével találkozom gyakorta. Tökéletesen megragadja a lényegét annak, hogyan és miért esik szét minden, mielőtt a csúcsra ér. Szeretném Önöknek felolvasni ezt a verset, de mielőtt megtenném, át kell fordítanom magyarról magyarra...pontosabban a múlt század régiesebb nyelvezete helyett egy mai, modernebb változatot használlok.

A vers címe: „*Az irkabölcsességek istenei*”, mely valójában azt jelenti: „A Bölcsesség és Erény istenei”. Kipling ezekkel az istenekkel szembeállít más isteneket, akiket ő a „Piac isteneinek” nevez. Ám a Piac is mást jelentett akkoriban. Ma, ha a Piacra gondolunk, a Wall Street, a pénzügyek jutnak eszünkbe, ám Kipling idejében a piac a pletykázkodás nyüzsgő színtere volt, a különféle divathóbortok paradicsoma, ahol a józan ész ritkán volt jelen, és mindig a legfrissebb badarság volt a legdivatosabb. Ezért használom a „Piac istenei” kifejezés helyett az „Itt És Most isteneit,,.

Ahogy minden szerző, aki egy jóval nagyobb író művét átírja, én is reszketve és bocsánatért esdekelve adom át Kipling versét a modern közönségnek.

Az irkabölcsességek istenei

*Minket csak űzött a Szellem, ők tudták nincs miért sietni,
Nem jártak szélben és ködben, mint az Itt és Most istenei
Mi haladtunk, de mindig beértek, s az a hír kapott ma szárnyra,
Hogy eltűnt egy törzs a földről, vagy sötétlik Róma árnya.*

*Azt mondták, hiú káprázat, hogy vagyont nyomtatni tudsz
És hogy ne is reménykedj: ingyen ebédhez nem jutsz
A vágyaink nem csodamének, és szárnya a disznónak sincs
Így az Itt és mostnak hittünk, ki azt mondta: tiéd e kincs.*

*Már a kambrium időszakában azt ígérték, nem lesz több vér
Csak adjuk át nekik a fegyvert, s a béke majd véget nem ér
Védtelenek voltunk és ők az ellenség kezére adtak
Így szóltak akkor a Bölcsek: „ El ne hagyd a járt rossz utat.”*

*A kőbe vésett ősi törvény még teljes életet ígért
(A szeresd szomszédod helyett már az áll, hogy szeresd nejét)
Itt az asszony lám, nem szül többé, s a férfinak sincs hite, esze.
Így szóltak akkor a Bölcsek: „A sok bűnnek halál a bére.”*

*Csupa bőség volt az ígéret még a karboni kor idején
De már Péter zsebében kezünk, hisz Pál nyújtja markát felénk*
Ám hiába volt pénzünk tenger, már szemét lett, semmit sem ért
Így szóltak akkor a Bölcsek:” Ki nem dolgozik, ne is egyék!”*

*Ledőlt az Itt és most-bálvány, a szemfényvesztők kora lejárt
S az aljasság helyett az ép ész hirdette immár igazát
Hogy nem minden arany, mi fénylik, és kettő meg kettő az négy
Feltápàszkodtak akkor a Bölcsek: most kezdjük a letelején*

.....

*A jövőben sem lesz ez másként, mint ahogy kezdetben volt
A „Haladás” korszaka óta már nincs több, csak négy biztos pont
A kutya a hányását nyalja, a disznó a mocskában túr
És az ostoba égett ujja újra csak a tűzbe nyúl*

*És ha már mindez majd kész lesz, s eljő a szép új világ
Hol a bűnért fizetni nem kell, de a létért szép summa jár
Ahogy a víz mindent elönt, s a tűzben minden elég
A Bölcsek majd visszatérnek: megannyi öldöklő rém.*

*

A független, önálló (selected) személy felelős a saját dolgaiért, gondosan választ/válogat, mert a veszteség őt károsítja meg. A közös (collective) kifejezéssel a szocialisták (kommunisták) írták le eszméjüket, miszerint a forrásokat a közösség begyűjti az egyénektől, majd a javakat újra elosztja a *Mindenki képességei szerint, mindenkinek szükségletei szerint* elv alapján.

Tudják, Amerika, amióta csak létezik, többnyire a Bölcsesség és Erény isteneinek lakhelye volt. Ha továbbra sem veszünk tudomást róluk, rémisztően, öldökölve térnek majd vissza, holott nem kegyetlenek, ők csupán az Igazság istenei. Ők valójában az Ok-okozat istenei. Ha az ő példájukat követjük, a Bölcsesség és Erény istenei mindent megadnak, gazdagságot, biztonságot, luxust. Cserébe csupán egy kis bölcsességet kérnek tőlünk, egy kis erényességet, egy kis józan észet, és jó magaviseletet. Nagyon régóta heverészünk már ezen istenségek kanapéin, és kéredzkedünk fel melléjük a kocsijukra. Attól tartok, a Bölcsesség és Erény isteneinek most már elégük van: vissza akarják kapni a kölcsönt.